

КОРИСНІ КОПАЛИНИ В УКРАЇНІ (закінчення, ст. 75-81)

IV. НЕМЕТАЛЕВІ КОПАЛИНИ (ст. 80-81).

A.

<u>Копалина</u>	<u>Як вона використовується</u>	<u>Які є її поклади на Україні</u>
<u>Кухонна сіль</u> [table salt]- буває кам'яною [rock salt] і виварною, або самосадною [sea salt].	--	Найбільші поклади обох видів є в Артемівсько-Слов'янському родовищі на Донбасі. Це, за запасами, найбільше родовище в колишньому СРСР. Дуже багато самосадної солі є в Криму, в Сиваші, озерах Перекопу і поблизу [vicinity] Евпаторії. Є вона також на Прикарпатті і Закарпатті.
<u>Калійна сіль</u> [Potassium]	--	Найбільші запаси є в Калуші, на Івано-Франківщині і в Стебнику на Львівщині. Є вона і в Прикарпатті і Закарпатті
<u>Главберова сіль</u> [Glauber's salt or sodium sulphate]	--	В Криму - у Сиваші, озерах Перекопу і поблизу Евпаторії.
<u>Фосфорит</u>	З нього виробляють мінеральні добрива [products] та фосфорну кислоту [phosphoric acid].	Поширені по всій Україні, проте [however] запаси є невеликими.
<u>Озокерит</u> (земний віск)	Використовується в електротехнічній, хемічній та текстильній індустріях і в медицині.	На Прикарпатті, в околицях Борислава на Львівщині і Старуні на Івано-Франківщині. Це єдині родовища озокериту в Європі.
<u>Сірка</u>	Є цінним хемічним сировцем для виробництва фарб, очищення нафти тощо. Використовується також в паперовій та сірниковій індустрії .	Два родовища, обидва у Львівській області - Роздільське і Яворівське. За запасами вони найбільші в колишньому СРСР.

<u>Графіт</u>	Використовується в електротехнічній, атомовій [atomic], машинобудівній та інших індустріях.	В Побозькому (середній Бог), Криворізькому та Приозівському районах. В цілому запаси графіту в Україні є незначними.
<u>Каолін</u>	Використовується у порцеляно-керамічній [porcelain-glоссeгeгу], хемічній, паперовій та гумовій індустріях.	У Вінницькій, Дніпропетровській і Запорізькій областях. В Україні є понад тисячу родовищ каоліну. Його є дуже багато, і він має високу якість.
<u>Мармур</u>	Є цінним будівельним та оздоблювальним [ornamental] матеріалом.	В Закарпатській, Кримській, Дніпропетровській, Житомирській, Одеській та Івано-Франківській областях.

- Б. Завдяки [owing to] своїй різноманітній геологічній історії Україна має багато різних будівельних матеріалів. Між ними: граніти [granite], лябрадорити [labradorite], базальти [basalt], пісковики [sandstone] і вапняки [limestone].
- В. Дорогоцінні камені, що добувають в Україні, є такі: топаз [topaz], гірський криштал, агат [agate], опаль [opal], гранат [garnet], аметист [amethyst] та ін. Основним районом їх поширення є Володарсько-Волинський район Житомирської області, де такі камені знаходяться в кристалічному масиві. У Криворіжжі та на Приозівській височині вони також є. Поклади дорогоцінного каміння в Україні ще дуже мало досліджені.
- Г. Україна віддавна славиться своїми джерелами радіоактивних і мінеральних вод та лікувальних грязей. Мінеральні води є на Розточчі, на Волині, в Прикарпатті, Донбасі (Слов'янське), в Полтавській, Київській (Миронівка, Київ, Умань), Харківській (Березівка, Харків), Вінницькій (Хмільник) областях, в Житомирі, Криму та Приозів'ї.

Тепер майже кожного року в Україні відкривають усе нові і нові лікувальні джерела. Найвідоміші лікувальні грязі є в Одесі (Куяльник), Донбасі (Слов'янське), озерах Криму, Сивані, в лиманах біля Чорного і Озівського морів та по містах на узбережжі цих морів.

Вправи

ім'я та прізвище студента

I. Дайте відповідь на запитання:

1. Які неметалеві копалини є в Україні? _____

2. Які є роди солей і де в Україні вони залягають? _____

3. Де є фосфорит в Україні і які його запаси? _____

4. Де є озокерит в Україні і чим важливе його родовище? _____

5. Де в Україні залягає сірка і яке місце за запасами вона займає в колишньому Советському Союзі? _____

6. Де в Україні є графіт? _____

7. Де є каолін? _____

8. Які області на Україні мають поклади мармуру? _____

9. На які джерела Україна багата і де вони є? _____

II. Поставте в лівій колонці відповідні номери (числа) з правої колонки:

__Кухонна сіль	1.	Є важливим в атомовій ідустрії. Запаси цього на Україні є незначними.
__Калійна сіль	2.	Використовується у порцеляново-керамічній ідустрії.
__Главберова сіль	3.	Важлива для виробництва фарби та в паперовій ідустрії.
__Фосфорит	4.	Зразками [samples] цього є топаз, агат, опаль, гранат, аметист.
__Озокерит	5.	... буває кам'яна, виварна та самосадна.
__Сірка	6.	По-англійськи назва цього є "Glauber's salt".
__Графіт	7.	З нього виробляють мінеральні добрива та фосфорову кислоту.
__Каолін	8.	Є цінним будівельним та оздоблювальним матеріалом.
__Мармур	9.	На Україні є єдине таке родовище в Європі.
__Дорогоцінні камені	10.	По-англійськи перекладається як "Potassium".